

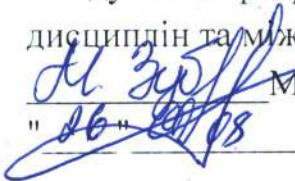
**ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ІМЕНІ КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО**

Кафедра цивільно-правових дисциплін та міжнародного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри цивільно-правових
дисциплін та міжнародного права

 Микола ЗУБРИЦЬКИЙ

" 26 " 2025р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО»

Галузь знань: 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність

Освітній рівень: другий (магістерський) рівень

Освітня програма «Правоохоронна діяльність»

Київ 2025

Робоча програма з навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Правоохоронна діяльність» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність».

Розробник:

Меджбель Валентина Іванівна - доцент кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права, кандидат юридичних наук, доцент.

(підпис)

Валентина МЕДЖБЕЛЬ

Робочу програму погоджено:

Гарант освітньої програми «Правоохоронна діяльність»

(підпис)

Олександр САВКА

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права

Протокол № 1 від « 26 » 08 2025 року

Завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права

(підпис)

Микола ЗУБРИЦЬКИЙ

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	очна (денна)	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	3/90	3/90
Курс	1	1
Семестр		
Кількість змістових модулів	3	3
Обсяг кредитів із розподілом за семестрами	3	3
Обсяг годин, у тому числі:		
- Аудиторні	34	4
- Лекційні	20	2
- Семінарські / Практичні	14	2
- Лабораторні	-	-
Самостійна робота, год	56	86
Форма семестрового контролю	залік	

Мета й завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни: є засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань у сфері міжнародного приватного права та набуття практичних навичок для вирішення конкретних юридичних ситуацій.

Дисципліна «Міжнародне приватне право» є правничою навчальною дисципліною, яка покликана допомогти здобувачам освоїти базову правничу термінологію та ознайомитись з юридичною практикою у сфері міжнародних приватноправових відносин. Під час вивчення курсу міжнародного приватного права студенти розглянуть різновиди міжнародних приватноправових відносин, підстави їхнього виникнення, види, структуру, практику та особливості тлумачення і застосування колізійних норм, різновиди суб'єктів таких правовідносин тощо. Формування знань і практичних навичок, необхідних економісту та юристу для успішного здійснення правотворчої та

правозастосовна діяльності; узагальнення та вивчення позитивного міжнародного приватноправового досвіду.

Завдання навчальної дисципліни:

- розкриття науково-правових основ вирішення комплексу актуальних, зумовлених сучасними викликами приватно-правових відносин з іноземним елементом проблем;

- засвоєння та формування як теоретичних знань про міжнародне приватне право, так і застосування теоретичних концепцій до конкретних потреб науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти в залежності від їх наукової спеціалізації;

- формування самостійного мислення, навичок аналізу проблемних питань міжнародно-правового регулювання;

- ознайомлення студентів з особливостями правового регулювання приватноправових відносин, ускладнених іноземним елементом та навчання студентів застосовувати теоретичні правничі знання з міжнародного приватного права на практиці.

Компетентності та програмні результати навчання:

Студенти мають знати

- теоретичні питання визначення основних формул прикріплення, колізійної норми, поняття іноземного елемента;

- мету та завдання функціонування колізійного права як цілісної правової системи ;

- види, методи та форми іноземного елемента;

- систему міжнародного приватного права;

Студенти повинні вміти

- користуватися необхідною міжнародною та внутрішньодержавною нормативно-правовою базою при вивченні міжнародного приватного права;

- вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово;

- обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи;

- дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

Програма навчальної дисципліни

1. **Поняття, предмет, метод та система міжнародного приватного права.**

Розкривається поняття, предмет та методи міжнародного приватного права. Формує уявлення про систему міжнародного приватного права та розкриває генезу науки міжнародного приватного права.

2. **Джерела (форми) міжнародного приватного права.**

Розкриваються поняття та види джерел (форм) міжнародного приватного права. Розглянуто міжнародні договори, внутрішнє (національне) законодавство як джерела міжнародного приватного права. Досліджено поняття правового звичаю, його види та значення судової та арбітражної практики і доктрини у регулюванні відносин міжнародного приватного права. Особлива увага приділена для дослідження концепції *lex mercatoria*, її вплив на судову та арбітражну практику.

3. **Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві (колізійні норми).**

Визначається поняття, структура та класифікація колізійної норми. Досліджуються основні формули прикріплення. Особлива увага приділена дослідженню проблеми кваліфікації колізійної норми та застосуванню колізійних норм. Розкривається питання про застосування права країн з множинністю правових систем: інтерперсональні, інтертемпоральні та інтерлокальні колізії.

4. **Суб'єкти міжнародного приватного права.**

Поняття та особливості фізичних та юридичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права. Особливості правового статусу іммігрантів, біженців та осіб, яким надано політичний притулок в міжнародному приватному праві. Приватноправові аспекти встановлення національного режиму для іноземців в Україні. Особливості визнання іноземця обмежено дієздатним та недієздатним. Колізійні аспекти опіки та піклування. Оголошення іноземця безвісно відсутнім чи померлим та його наслідки в Україні і за кордоном. Поняття національності юридичної особи та особистого закону юридичної особи. Правове становище іноземних юридичних осіб в Україні. Транснаціональні корпорації в міжнародному приватному праві. Визначається правове становище держави як суб'єкта міжнародного приватного права.

5. Право власності та право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві.

Особливості правового регулювання відносин власності в міжнародному приватному праві. Колізійні питання права власності та інших речових права на рухоме майно, що перебуває в дорозі. Правове регулювання іноземних інвестицій в міжнародному приватному праві. Правове становище власності України за кордоном. Колізійні аспекти повернення національної культурної спадщини. Поняття виключних прав на результати творчої діяльності за участю іноземного елемента. Міжнародно-правова охорона авторських прав. Уніфікація авторського права. Поняття промислової власності з іноземним елементом. Угода СОТ щодо торговельних аспектів прав інтелектуальної власності.

6. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.

Поняття та види правочинів з іноземним елементом. Форма та зміст правочину. Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань в міжнародному приватному праві. Уніфікація правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів. Загальна характеристика угод СОТ щодо міжнародної торгівлі. Позадоговірні зобов'язання в міжнародному приватному праві. Особливості колізійного регулювання відшкодування моральної шкоди. Особливості колізійного регулювання відшкодування шкоди, завданої іноземною державою. Роль міжнародних угод у колізійно-правовому регулюванні зобов'язань із завдання шкоди. Представництво, довіреність та позовна давність у міжнародному приватному праві.

7. Міжнародні перевезення.

Договір міжнародного перевезення вантажу, пасажирів та багажу. Поняття міжнародних перевезень. Міжнародні морські перевезення. Міжнародні залізничні перевезення. Міжнародні автомобільні перевезення. Міжнародні повітряні перевезення. Міжнародні річкові перевезення. Міжнародні змішані перевезення. Правовий режим оператора міжнародного змішаного перевезення.

8. Шлюбно-сімейні та спадкові відносини в міжнародному приватному праві.

Особливості правового регулювання шлюбно-сімейних відносин у праві різних держав. Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві. Майнові відносини подружжя в

міжнародному приватному праві. Спільний особистий закон подружжя. Міжнародне усиновлення та його наслідки. Аліментні зобов'язання в міжнародному приватному праві. Основні колізії у спадкуванні заміжнародним приватним правом. Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин. Спадкові права іноземців в Україні. Спадкові права українських громадян за кордоном. Принцип взаємності. Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві.

9. Міжнародний цивільний процес.

Поняття міжнародного цивільного процесу та його джерела. Правове становище іноземних осіб у цивільному процесі. Міжнародна підсудність (юрисдикція) цивільних справ з іноземним елементом. Іноземні судові доручення. Визнання та примусове виконання іноземних судових рішень.

10. Міжнародний комерційний арбітраж.

Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу. Міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу. Міжнародні регламенти, типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ. Арбітражна угода та компетенція міжнародного комерційного арбітражу. Арбітражні рішення. Виконання рішень.

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	очна (денна) форма				заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Змістовний модуль 1. Загальна частина міжнародного приватного права								
Тема 1. Поняття, предмет, метод та система міжнародного приватного права.	8	2	2	4	12	2	2	8
Тема 2. Джерела (форми) міжнародного приватного права.	8	2		6	8			8

Тема 3. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві (колізійні норми).	10	2	2	6	8			8
Тема 4. Суб'єкти міжнародного приватного права.	6	2		4	8			8
Змістовний модуль 2. Особлива частина міжнародного приватного права								
Тема 5. Право власності та право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві.	10	2	2	6	8			8
Тема 6. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.	10	2	2	6	10			10
Тема 7. Міжнародні перевезення.	8	2		6	8			8
Тема 8. Шлюбно-сімейні та спадкові відносини в міжнародному приватному праві.	10	2	2	6	8			8
Змістовний модуль 3. Окремі питання особливої частини міжнародного приватного права								
Тема 9. Міжнародний цивільний процес.	10	2	2	6	10			10
Тема 10. Міжнародний комерційний арбітраж.	10	2	2	6	10			10
Модульна контрольна робота								
Всього:	90	20	16	56	90	12	8	100
Форма контролю: залік								

Теми семінарських занять

№ Семінар. заняття	Назва теми	Кількість годин	
		очна (денна) форма	заочна форма
Семінарське заняття №1	<p>Тема 1. Поняття, предмет, метод та система міжнародного приватного права. Джерела (форми) міжнародного приватного права.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • проаналізувати поняття міжнародного приватного права та предмет міжнародного приватного права. • здійснити правовий аналіз поняття приватно правових відносин міжнародного характеру. • здійснити характеристику методів міжнародного приватного права, визначити особливості системи міжнародного приватного права. Аналіз історії науки міжнародного приватного права. <p><i>Результат:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • здобувач уміє аргументовано характеризувати міжнародне приватне право як науку та навчальну дисципліну; • здатний ідентифікувати та системно аналізувати доктринальні моделі історії розвитку міжнародного приватного права, обґрунтовувати особливості джерел міжнародного приватного права, формулювати аргументовані висновки щодо напрямів його трансформації. <p>Тема 2. Джерела (форми)</p>	2	2

	<p>міжнародного приватного права.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • проаналізувати поняття та види джерел (форм) міжнародного приватного права. • охарактеризувати міжнародні договори як джерела міжнародного приватного права. • внутрішнє (національне) законодавство як джерело міжнародного приватного права. • поняття правового звичаю, його види. • значення судової та арбітражної практики і доктрини у регулюванні відносин міжнародного приватного права. • концепція <i>lex mercatoria</i>, її вплив на судову та арбітражну практику. • поняття і види уніфікації та гармонізації норм міжнародного приватного права. <p><i>Результат:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • здобувач уміє ідентифікувати та оцінювати джерела міжнародного приватного права; • демонструє здатність застосовувати джерела для аналізу реальних суспільних відносин; • вміє інтерпретувати міжнародно-правові норми, оцінювати ефективність механізмів їх гарантування та пропонувати науково обґрунтовані шляхи їх удосконалення. 		
Семінарське заняття №2	<p>Тема 3. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві (колізійні норми).</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • проаналізувати поняття, структуру та класифікацію колізійної норми. • вивчити основні формули 	2	2 (тема 3)

	<p>прикріплення.</p> <ul style="list-style-type: none"> охарактеризувати проблему кваліфікації колізійної норми, застосування колізійних норм. застосування права країн з множинністю правових систем: інтерперсональні, інтертемпоральні та інтерлокальні колізії. охарактеризувати взаємність і реторсії. <p><i>Результат:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> здобувач уміє аргументовано критично оцінювати ефективність колізійної норми її структуру, поняття; демонструє здатність формулювати пропозиції щодо її вдосконалення застосування, розуміється на взаємностях та реторсіях. 		
Семінарське заняття №3	<p>Тема 4. Суб'єкти міжнародного приватного права.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> проаналізувати поняття особистого закону фізичної особи та сфера його дії. охарактеризувати особливості правового статусу іммігрантів, біженців та осіб, яким надано політичний притулок в міжнародному приватному праві. визначити приватноправові аспекти встановлення національного режиму для іноземців в Україні. Особливості визнання іноземця обмежено дієздатним та недієздатним. охарактеризувати процедуру оголошення іноземця безвісно відсутнім чи померлим та його наслідки в Україні і за кордоном. ознайомитись та вивчити поняття національності юридичної особи та особистого закону юридичної 	2	2 (тема 4)

	<p>особи.</p> <ul style="list-style-type: none"> • правове становище іноземних юридичних осіб в Україні. Транснаціональні корпорації в міжнародному приватному праві. • особливості створення та діяльності офшорних компаній. Міжнародні юридичні особи. • особливості правового становища держави в міжнародному приватному праві. Поняття імунітету держави в міжнародному приватному праві. Види імунітету держав в міжнародному приватному праві. Міжнародні договори щодо імунітету держав. • норми про імунітет іноземної держави в законодавстві України. <p><i>Результат:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • здобувач уміє оцінювати механізми міжнародно-правового регулювання правового статусу іноземців, осіб без громадянства біженців; • здатний критично аналізувати виборчі та референдні процеси, оцінювати легітимність суб'єктів міжнародного приватного права; • демонструє здатність пропонувати обґрунтовані напрями вдосконалення вивчення питання про суб'єктів міжнародного приватного права. 		
Семінарське заняття №4	<p>Тема 5. Право власності та право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • розкрити особливості правового регулювання відносин власності в міжнародному приватному праві. • охарактеризувати колізійні питання права власності та інших 	2	

	<p>речових права на рухоме майно, що перебуває в дорозі.</p> <ul style="list-style-type: none"> • правове регулювання іноземних інвестицій в міжнародному приватному праві. • правове становище власності України за кордоном. • Характеристика колізійних аспектів повернення національної культурної спадщини. Поняття виключних прав на результати творчої діяльності за участю іноземного елемента. • міжнародно-правова охорона авторських прав. Уніфікація авторського права. • поняття промислової власності з іноземним елементом. Угода СОТ щодо торговельних аспектів прав інтелектуальної власності. <p><i>Результат:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • здобувач уміє аналізувати ефективність міжнародно-правового регулювання права власності та права інтелектуальної власності; • демонструє здатність оцінювати ефективність законодавчого процесу регулювання права власності та права інтелектуальної власності та формулювати пропозиції щодо його вдосконалення. 		
Семінарське заняття №5	<p>Тема 6. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • проаналізувати поняття та види правочинів з іноземним елементом. Форма та зміст правочину. • особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань в міжнародному приватному праві. Уніфікація 	2	

правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод.

- договір міжнародної купівлі-продажу товарів. Загальна характеристика угод COT щодо міжнародної торгівлі.
- позадоговірні зобов'язання в міжнародному приватному праві.
- особливості колізійного регулювання відшкодування моральної шкоди. Особливості колізійного регулювання відшкодування шкоди, завданої іноземною державою.
- роль міжнародних угод у колізійно-правовому регулюванні зобов'язань із завдання шкоди.
- представництво, довіреність та позовна давність у міжнародному приватному праві.

Результат:

- здобувач освіти здатний інтерпретувати знання про правочини та договірні зобов'язання в міжнародному приватному праві;
- демонструє здатність застосовувати норми угод COT до складних міжнародних приватн-правових ситуацій.

Тема 7. Міжнародні перевезення.

Завдання:

- проаналізувати договір міжнародного перевезення вантажу, пасажирів та багажу.
- поняття міжнародних перевезень. Міжнародні морські перевезення. Міжнародні залізничні перевезення. Міжнародні автомобільні перевезення. Міжнародні повітряні перевезення. Міжнародні річкові перевезення. Міжнародні

	<p>змішані перевезення.</p> <ul style="list-style-type: none"> • охарактеризувати правовий режим оператора міжнародного змішаного перевезення. <p><i>Результат:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • здобувач освіти здатний інтерпретувати знання про міжнародні перевезення різних видів; • демонструє здатність застосовувати норми договорів міжнародного перевезення вантажу, пасажирів та багажу. • демонструє знання про правовий режим оператора міжнародного змішаного перевезення. 		
Семінарське заняття №6	<p>Тема 8. Шлюбно-сімейні та спадкові відносини в міжнародному приватному праві.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • здійснити порівняльний аналіз особливостей правового регулювання шлюбно-сімейних відносин у праві різних держав. • колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві. • майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві. • спільний особистий закон подружжя. Міжнародне усиновлення та його наслідки. Аліментні зобов'язання в міжнародному приватному праві. • Основні колізії у спадкуванні за міжнародним приватним правом. • Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин. • Спадкові права іноземців в Україні. Спадкові права українських громадян за кордоном. Принцип взаємності. Правовий режим відумерлої 	2	2 (теми 8-10)

	<p>спадщини у міжнародному приватному праві.</p> <p><i>Результат:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • здобувач освіти вміє аналізувати рішення органів влади щодо шлюбу та спадкування, оцінювати їх вплив на правову систему та процеси міжнародно-правового регулювання; • здобувач уміє застосовувати інструменти контролю; • демонструє здатність аналізувати функціональну роль міжнародних приватно правових норм про шлюб та сім'ю та спадкування. 		
Семінарське заняття №7	Тема 9. Міжнародний цивільний процес.	2	
	<p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • проаналізувати поняття міжнародного цивільного процесу та його джерела. • правове становище іноземних осіб у цивільному процесі. • міжнародна підсудність (юрисдикція) цивільних справ з іноземним елементом. • іноземні судові доручення. • визнання та примусове виконання іноземних судових рішень. <p><i>Результат:</i></p> <p>здобувач освіти здатний орієнтуватися у процедурах цивільного судочинства з іноземним елементом.</p> <p>Тема 10. Міжнародний комерційний арбітраж.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • розкрити поняття і види міжнародного комерційного арбітражу. • міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу. • міжнародні регламенти, типовий закон про міжнародний 	2	

	<p>комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ.</p> <ul style="list-style-type: none"> арбітражна угода та компетенція міжнародного комерційного арбітражу. Арбітражні рішення. Виконання рішень. <p><i>Результат:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> здобувач уміє інтерпретувати та застосовувати правові міжнародного комерційного арбітражу; демонструє сформовані навички юридичної аргументації та правового аналізу. 		
Усього годин:		16	8

Самостійна робота

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, інтернет-джерел та судової практики, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; переклад іноземних текстів установлених обсягів; опрацювання матеріалів правозастосовної практики, підготовку аналітичних і порівняльних висновків та формування навичок науково-правового аналізу; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації; підготовку юридичних документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі.

Орієнтовні кейси / теми доповідей, рефератів, есе:

1. Розвиток науки міжнародного приватного права у країнах Європи.
2. Правове становище українських юридичних осіб за кордоном.
3. Правові форми спільної господарської діяльності.
4. Правове становище підприємств з іноземними інвестиціями в Україні.

5. Імунітет держави і його види.
6. Правовий режим цивільно-правових угод, що здійснюються державою.
7. Питання власності в міжнародних відносинах.
8. Колізійні питання власності.
9. Застосування законів про націоналізацію за кордоном.
10. Правове регулювання іноземних інвестицій.
11. Іноземні інвестиції у вільних економічних зонах.
12. Правове становище власності України і українських організацій за кордоном.
13. Поняття зовнішньоекономічної угоди.
14. Форма зовнішньоекономічної угоди.
15. Застосування права щодо питань змісту зовнішньоекономічних УГОД.
16. Універсальні міжнародні конвенції про зовнішньоторговельну купівлю-продаж. Типові угоди.
17. Зобов'язання продавця і покупця за міжнародним договором купівлі-продажу товарів. Засоби правового захисту в разі порушення договору однією із сторін.
18. Позовна давність у міжнародній купівлі-продажу товарів.
19. Міжнародні неторгові розрахунки.
20. Колізійні питання деліктних обов'язків.
21. Заподіяння шкоди в Україні.
22. Заподіяння шкоди за кордоном
23. Міжнародне культурне співробітництво і міжнародна охорона авторських прав.
24. Авторські права іноземців в Україні.
25. Охорона і використання творів вітчизняних авторів за кордоном.
26. Багатосторонні угоди в галузі авторського права.
27. Угоди України з іншими країнами про взаємну охорону авторських прав.
28. Міжнародне науково-технічне співробітництво і закордонне патентування винаходів.
29. Охорона прав іноземців на винаходи в Україні.
30. Патентування вітчизняних винаходів за кордоном.

Вимоги до написання рефератів та есе

Загальні положення:

Реферат та есе є формами самостійної роботи здобувачів вищої освіти і спрямовані на поглиблення теоретичних знань, розвиток навичок науково-правового аналізу, аргументації правових позицій, критичного мислення та академічного письма.

Під час виконання рефератів та есе здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, вимог чинного законодавства України, стандартів вищої освіти та внутрішніх нормативних актів закладу вищої освіти.

Мета та навчальні завдання:

- формування здатності здійснювати самостійний аналіз доктринальних і нормативних джерел у сфері міжнародного права права;
- розвиток умінь формулювати та аргументовано обґрунтовувати власну правову позицію;
- набуття навичок наукового письма та коректного використання правової термінології;
- удосконалення навичок систематизації, узагальнення та критичної оцінки правової інформації.

Вимоги до змісту

Реферат

Реферат має аналітико-узагальнювальний характер і повинен:

- розкривати теоретичні підходи до обраної правової проблеми;
- містити аналіз норм Конституції України, законодавства, рішень Конституційного Суду України, практики Європейського суду з прав людини (за наявності);
- відображати сучасні наукові позиції українських та зарубіжних дослідників;
- завершуватися обґрунтованими висновками.

Структура реферату:

1. Титульна сторінка
2. Зміст
3. Вступ (обґрунтування актуальності, мета і завдання)
4. Основна частина (2–3 логічно пов'язані розділи)
5. Висновки
6. Список використаних джерел

Есе

Есе має аналітично-дискусійний характер і спрямоване на виклад та обґрунтування власної позиції здобувача щодо конкретної правової проблеми.

Есе повинно:

- містити чітко сформульовану авторську правову позицію;
- демонструвати здатність до критичного аналізу правових явищ;
- містити аргументацію з посиланням на нормативні акти, доктрину

та судову практику;

- відображати логічну цілісність і самостійність мислення.

Рекомендована структура есе:

1. Вступ (постановка проблеми)
2. Основна частина (аргументація позиції, аналіз альтернативних підходів)
3. Висновки (узагальнення та власні висновки)

Вимоги до обсягу:

- Реферат – 7–15 сторінок друкованого тексту
 - Есе – 4–8 сторінок друкованого тексту
- (без урахування титульної сторінки та списку використаних джерел)

Вимоги до оформлення:

- формат сторінки – А4;
- шрифт – Times New Roman;
- розмір шрифту – 14;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм;
- нумерація сторінок – арабськими цифрами (з другої сторінки);
- абзацний відступ – 1,25 см.

Посилання на джерела оформлюються відповідно до чинних національних стандартів бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015).

Вимоги до джерельної бази:

Кількість використаних джерел:

- реферат – не менше 10–15 джерел;
- есе – не менше 8–10 джерел.

До джерел належать:

- Конституція України;
- закони та підзаконні нормативно-правові акти;
- рішення міжнародних судів та арбітражу;
- практика Європейського суду з прав людини;
- наукові монографії, статті фахових видань;
- офіційні міжнародні документи.

Академічна доброчесність:

Робота повинна бути виконана самостійно.

Не допускаються:

- плагіат, самоплагіат;
- некоректне цитування;
- використання недостовірних або неперевірених джерел.

У разі виявлення порушень принципів академічної доброчесності робота не зараховується та підлягає доопрацюванню відповідно до внутрішніх положень ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання є складовою частиною організації освітнього процесу з навчальної дисципліни та спрямовані на формування і розвиток у здобувачів вищої освіти навичок самостійної, дослідницької й аналітичної діяльності. Їх виконання забезпечує поглиблення та систематизацію теоретичних знань, отриманих під час аудиторних занять, а також сприяє набуттю практичних умінь застосування положень правової науки для розв'язання актуальних професійних завдань.

Виконання індивідуальних завдань здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно із можливістю отримання консультаційної підтримки з боку науково-педагогічного працівника. Консультації спрямовані на уточнення структури роботи, визначення джерельної бази, формування методологічних підходів та коригування змістового наповнення завдання. У разі виконання завдань комплексного або міждисциплінарного характеру допускається їх підготовка групою здобувачів із розподілом обов'язків та визначенням індивідуального внеску кожного учасника.

З дисципліни «Міжнародне приватне право» індивідуальні завдання можуть реалізовуватися у різних формах, зокрема: підготовка та публікація наукової статті, підготовка доповіді й участь у роботі наукової конференції, розроблення мультимедійної презентації, аналітичного огляду судової практики, порівняльно-правового дослідження тощо. Обрана форма виконання повинна відповідати змісту дисципліни та сприяти досягненню визначених програмних результатів навчання.

Тематика завдань формується з урахуванням сучасних тенденцій розвитку міжнародного права, практики його застосування та наукових підходів до вирішення проблемних питань галузі.

Мінімальні та максимальні строки видачі, виконання та захисту індивідуальних завдань доводяться до відома здобувачів освіти викладачем на початку семестру. Дотримання визначених термінів є обов'язковою умовою належного оцінювання результатів навчання.

Оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань здійснюється відповідно до встановлених критеріїв та передбачає нарахування додаткових

(бонусних) балів: за підготовку та публікацію наукової статті – до 12 балів; за виступ із доповіддю на науковій конференції – до 8 балів; за підготовку та представлення презентації – до 10 балів. Конкретна кількість балів визначається з урахуванням якості змісту, рівня наукової аргументації, самостійності виконання та дотримання встановлених вимог до оформлення результатів роботи.

Підготовка тематичної презентації (тема, терміни тощо), а також виконання інших видів індивідуальних завдань погоджується здобувачем освіти із викладачем.

Критерії та умови підготовки, оформлення та публікації наукових матеріалів (статей, тез, доповідей) визначаються безпосередньо оргкомітетом наукової конференції, редакційною колегією видання або установою-організатором.

Умови підготовки, оформлення та критерії оцінювання презентацій визначаються цією програмою (кафедрою).

Методи навчання

Методи навчання становлять систему впорядкованих способів спільної діяльності науково-педагогічного працівника та здобувачів вищої освіти, спрямованих на досягнення визначених програмних результатів навчання, формування загальних і фахових компетентностей, а також ефективне розв'язання навчально-виховних завдань. Реалізація методів навчання здійснюється через сукупність дидактичних прийомів, організаційних форм та відповідних засобів освітньої діяльності.

Під час викладання та опанування навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» застосовується комплекс методів, що забезпечують поєднання теоретичної підготовки з практичною спрямованістю навчання.

1. Словесні методи

До словесних методів належать способи вербального викладення та опрацювання навчального матеріалу, зокрема: розповідь, пояснення, лекція, бесіда, дискусія. Зазначені методи передбачають описове розкриття змісту тем, тлумачення сутності правових явищ, категорій і процесів, аналіз нормативно-правових положень, а також перевірку рівня самостійного засвоєння матеріалу здобувачами освіти. Їх використання сприяє формуванню системного бачення проблем міжнародного-правового регулювання та розвитку навичок професійної аргументації.

2. Наочні методи

Наочні методи передбачають використання візуальних засобів навчання з метою підвищення ефективності сприйняття та осмислення інформації. У

межах дисципліни застосовуються демонстрація схем, таблиць, структурно-логічних моделей, діаграм, ілюстративних матеріалів, відеофрагментів та інших засобів візуалізації. Використання наочності забезпечує кращу систематизацію складних правових конструкцій, сприяє формуванню аналітичного мислення та полегшує засвоєння теоретичних положень.

3. Практичні методи

Практичні методи орієнтовані на формування професійних умінь і навичок, зокрема здатності оперувати міжнародно-правовими категоріями, аналізувати та застосовувати норми права, вирішувати практичні ситуації у сфері публічно-правових відносин. Реалізація зазначених методів здійснюється під час семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, розв'язання кейсів, аналізу судової практики та моделювання правових ситуацій.

Практична складова навчання спрямована на інтеграцію теоретичних знань із реальними правозастосовними процесами, що забезпечує професійну орієнтацію здобувачів освіти.

Методи за рівнем самостійної пізнавальної діяльності

З метою активізації інтелектуальної діяльності здобувачів вищої освіти у процесі навчання застосовуються також методи, диференційовані за рівнем самостійності мислення:

- *метод проблемного викладу*, що передбачає постановку наукової або практичної проблеми та послідовне розкриття шляхів її вирішення;
- *частково-пошуковий (евристичний) метод*, спрямований на залучення здобувачів до самостійного пошуку окремих елементів розв'язання поставленого завдання;
- *дослідницький метод*, який передбачає виконання самостійних наукових досліджень, аналіз правових джерел, формулювання власних висновків і пропозицій.

Комплексне поєднання зазначених методів забезпечує належний рівень теоретичної підготовки, розвиток критичного мислення та формування стійких професійних компетентностей у сфері міжнародного права.

Методи та форми контролю, критерії оцінювання результатів навчання. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Методи контролю є сукупністю способів діагностичної діяльності, спрямованих на забезпечення зворотного зв'язку в освітньому процесі та визначення рівня досягнення програмних результатів навчання. Їх застосування дає можливість отримати об'єктивні дані щодо успішності засвоєння навчального матеріалу, результативності організації навчального процесу та сформованості у здобувачів вищої освіти відповідних компетентностей.

Контрольні заходи покликані встановити відповідність рівня **набутих** знань, умінь і практичних навичок вимогам стандартів вищої освіти, освітньо-професійної програми та робочої програми навчальної дисципліни. Оцінювання здійснюється з урахуванням принципів системності, об'єктивності, прозорості та академічної доброчесності.

Самоконтроль

Самоконтроль є важливим елементом навчальної діяльності та спрямований на формування здатності здобувачів освіти до самооцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу. Він передбачає самостійне виконання тестових завдань, аналіз правильності розв'язання практичних ситуацій, перевірку конспектів, підготовку до семінарських занять та інших форм роботи. Розвиток навичок самоконтролю сприяє підвищенню відповідальності здобувачів за результати власного навчання.

Кафедральний контроль

Кафедральний контроль здійснюється з метою моніторингу якості підготовки здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення. Він може реалізовуватися у формі:

- поточного контролю;
- рубіжного контролю;
- підсумкового семестрового контролю.

Такий підхід забезпечує поетапне відстеження динаміки навчальних досягнень та своєчасне коригування освітнього процесу.

Види контролю результатів навчання

В освітньому процесі застосовуються такі основні види контролю:

- поточний контроль протягом семестру;
- виконання та захист контрольних робіт, передбачених навчальним планом;
- приймання та оцінювання індивідуальних завдань;
- підсумковий семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час усіх видів аудиторних занять упродовж семестру. Його формами можуть бути усне опитування, письмові роботи, тестування, колоквіуми, аналіз практичних ситуацій, виступи здобувачів під час обговорення питань на семінарських заняттях тощо. Результати поточного оцінювання доводяться до відома здобувачів своєчасно та в установленому порядку.

Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі здобувачів вищої освіти у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної/індивідуальної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); проблемні ситуації, метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

№ тем	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Загальна сума балів
Робота на семінарах	5		5		5	5		5	5	5	35
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40

Сума балів за семінари	Сума балів за самостійні роботи	Модульна контрольна робота	Сума балів за залік	Загальна сума
35	40	25	Відповідно до умов визначених Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти "ПрАт"ВНЗ"МАУП"	100

Робота на семінарському занятті оцінюється у 5 балів.

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються «Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у «Приватному акціонерному товаристві «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (<https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf>).

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі **заліку** (письмово). Здобувача освіти допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

****Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.**

Для заочної форми навчання залік є обов'язковою складовою підсумкового оцінювання.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності

відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Контрольні питання з курсу «Міжнародне приватне право»

1. Предмет міжнародного приватного права.
2. Колізійно-правовий метод регулювання.
3. Матеріально-правовий метод регулювання.
4. Система міжнародного приватного права як галузі права та навчальної дисципліни.
5. Співвідношення міжнародного приватного права з іншими галузями національного права та міжнародним правом.
6. Розвиток науки міжнародного приватного права у країнах Європи.
7. Поняття та види джерел міжнародного приватного права.
8. Міжнародні договори як джерела міжнародного приватного права.
9. Багатосторонні та двосторонні договори про надання правової допомоги.
10. Внутрішнє (національне) законодавство як джерело міжнародного приватного права.
11. Значення кодифікації норм внутрішнього права в галузі міжнародного приватного права, її види.
12. Сфера застосування та структура Закону України «Про міжнародне приватне право».
13. Правовий звичай як джерело міжнародного приватного права.
14. Значення судової та арбітражної практики і доктрини у регулюванні відносин міжнародного приватного права.
15. Концепція *lex mercatoria*, її вплив на судову та арбітражну практику.
16. Поняття та види уніфікації та гармонізації норм міжнародного приватного права.
17. Поняття та структура колізійної норми.
18. Застосування права держав із множинністю правових систем.
19. Загальна класифікація колізійних норм.
20. Основні формули прикріплення. «Жорсткі» та «гнучкі» колізійні прив'язки.
21. Автономія волі сторін.

22. Конфлікт кваліфікацій. Вирішення проблеми конфлікту кваліфікацій у національній доктрині міжнародного приватного права.
23. Поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни.
24. Інститут «обходу закону» в міжнародному приватному праві.
25. Правила встановлення змісту норм іноземного права відповідно до Закону України «Про міжнародне приватне право».
26. Інститут публічного порядку в міжнародному приватному праві.
27. Імперативні норми закону суду та закону третьої держави.
28. Взаємність і реторсії.
29. Поняття «особистий закон фізичної особи» та сфера його дії.
30. Колізійні аспекти подвійного громадянства та безгромадянства фізичних осіб.
31. Особливості правового статусу іммігрантів, біженців та осіб, яким надано політичний притулок в міжнародному приватному праві.
32. Особливості визнання іноземця обмежено дієздатним та недієздатним.
33. Колізійні аспекти опіки та піклування.
34. Оголошення іноземця безвісно відсутнім чи померлим та його наслідки в Україні і за кордоном.
35. Поняття особистого закону юридичної особи, сфера його дії.
36. Критерії визначення особистого закону юридичної особи.
37. Організаційно-правові форми діяльності іноземних юридичних осіб в Україні. Представництва та філії.
38. Основні проблеми правового статусу транснаціональних корпорацій в міжнародному приватному праві.
39. Проблеми, пов'язані з правовим регулюванням господарської діяльності компаній, розташованих в офшорних зонах.
40. Міжнародні юридичні особи.
41. Особливості правового становища держави в міжнародному приватному праві.
42. Поняття «іmunітет держави» в міжнародному приватному праві. Теорії абсолютного, функціонального та обмеженого іmunітету, їх вплив на формування національного законодавства про іmunітет іноземних держав.
43. Види іmunітету держав у міжнародному приватному праві.
44. Міжнародні договори щодо іmunітету держав. Норми про іmunітет іноземної держави в законодавстві України.
45. Колізійні питання права власності.
46. Колізійні питання права власності та інших речових прав на рухоме майно та майно, що перебуває в дорозі.

47. Правове регулювання іноземних інвестицій у міжнародному приватному праві. Гарантії майнових прав іноземних інвесторів в угодах СОТ.
48. Правове становище власності України за кордоном.
49. Територіальний характер інтелектуальної власності та особливості її регулювання в міжнародному приватному праві.
50. Стокгольмська конвенція Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 р.
51. Міжнародно-правова охорона авторських прав.
52. Особливості міжнародно-правової охорони прав промислової власності.
53. Загальна характеристика Угоди СОТ щодо торгівельних аспектів прав інтелектуальної власності.
54. Колізійне регулювання форми правочину в міжнародному приватному праві.
55. Колізійне регулювання змісту договору в міжнародному приватному праві.
56. Сфера дії права, що застосовується до договору в міжнародному приватному праві.
57. Уніфікація правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод. Віденська конвенція ООН «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів».
58. Право, що застосовується до договору споживання.
59. Міжнародні транспортні організації та їх роль в уніфікації законодавства про міжнародні перевезення.
60. Міжнародні морські перевезення. Конвенція ООН "Про морське перевезення вантажів" 1978 р.

Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: від 28 червня 1996 р.
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2-%D1%80>.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_004
3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р.
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.

4. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118

5. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів від 1978 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text

Основні:

1. Бровдій А. М. Законодавче забезпечення приватноправових відносин. Частина 1. Міжнародне приватне право : конспект лекцій для студентів усіх форм навчання всіх спеціальностей та напрямів підготовки. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 102 с.

2. Вишновецька С. В., Корнєєв Ю. В. Міжнародне приватне право: Навч. посіб. / С. В. Вишновецька, Ю. В. Корнєєв. К. : Центр учбової літератури, 2019. 164 с.

3. Міжнародне приватне право : підручник. Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В. В. Комаров, І. В. Яковюк та ін. ; за заг. ред. Є. М. Білоусова, І. В. Яковюка. Харків : Право, 2021. 408 с.

4. Міжнародне приватне право: загальна частина : навч.-метод. посіб. О. Р.Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків : Право, 2023. 256 с.

Додаткові :

1. Борщ М. Г. Проблеми уніфікації колізійно-правового регулювання спадкових відносин у міжнародному приватному праві. Журнал східноєвропейського права. 2020. № 82. С. 165- 170.

2. Гудима М. М. , Гудима-Підвербецька М.М. Захист прав споживачів у договорах про надання туристичних послуг з іноземним елементом (в контексті Європейського Союзу). Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. Випуск № 1.

3. Даниленко Д. В. Уніфікація колізійних норм про перевезення морем пасажирів та їх багажу в міжнародному приватному праві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Івано-Франківськ, 2019. 20 с.

4. Діковська І. А. Колізійне регулювання речових відносин у праві України, Швейцарії, Угорщини та ЄС. Журнал східноєвропейського права. 2019. № 64. С. 15-21.

5. Діковська І. А. Міжнародне спадкування у ЄС та Україні: напрями адаптації права України до права ЄС: монографія. К.: Алерта, 2020. 304 с.

6. Калакура В. І. Міжнародне сімейне право: принципи та особливості колізійного і уніфікаційного регулювання: монографія. К.: Алерта, 2017. 434 с.

7. Кармаза О. О. Спадкування в міжнародному приватному праві: законодавство України та Угорщини. Науковий вісник публічного та приватного права. 2020. Вип.1. С. 42-46.
8. Ковальчук К. В. Особливості колізійного регулювання сімейних відносин в умовах глобалізації. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. №8. С. 97-99.
9. Котуха О. Особливості вибору права, що застосовується до договору. Підприємництво, господарство і право. 2020. №2. С. 42-47.
10. Новосад І. В. Теоретичні засади дослідження питань уніфікації міжнародного приватного права в умовах глобалізації. Прикарпатський юридичний вісник. 2022. Вип. 2. С. 133-137.
11. Новосад І.В. Міжнародне приватне право: історична ретроспективна та сучасність. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 7. С. 135–137
12. Ткаченко В. В. Правосуб'єктність в міжнародному приватному праві. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. №3. С. 471-473.
13. Ткаченко Є. Правовий режим майна подружжя в міжнародному приватному праві: порівняльний аналіз. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. 2019. № 2(50). С. 85-87.
14. Чижмарь Ю. В. Національне та міжнародне трудове право: теоретико-правові проблеми: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.05. Київ, 2016. 36 с
15. Шишка Р.Б. Еволюція міжнародного приватного права та глобалізація. Часопис Київського університету інтелектуальної власності та права. 2023. № 3. С. 28-33.
16. Private International Law. Contemporary Challenges and Continuing Relevance. Elgar Monographs in Private International Law; Edited by Franco Ferrari, Professor of Law and Director, Center for Transnational Litigation, Arbitration, and Commercial Law, New York University, New York, US and Diego P. Fernández Arroyo, Professor of Law, Director of the LLM in Transnational & Dispute Settlement, SciencesPo Law School, Paris, France. 2019. 520 pp.
17. Global Private International Law: Adjudication without Frontiers. Edited by Horatia Muir Watt, Professor of Law, SciencesPo Law School, Paris, France, Lucia Bíziková, Trainee in an international law firm, London, UK, Agatha Brandão de Oliveira, Guest Lecturer, Federal University of Espirito Santo (UFES), Brazil and member of the Brazilian Bar and Diego P. Fernández Arroyo, Professor of Law, Director of the LLM in Transnational & Dispute Settlement, SciencesPo Law School, Paris, France. 2019. 640 pp.

18. International Commercial Arbitration. A Comparative Introduction: monography; Principles of Commercial Law series Franco Ferrari, Friedrich Rosenfeld and John Fellas. USA: Elgar Publishing, Incorporated, Edward, Massachusetts. 2021. 288 pp.
19. International Commercial Arbitration. Thomson West. 2022. 808 pp. International Arbitration: Law and Practice; 3rd edition. Wolters Kluwer. (June 7, 2021). 616 pp.
20. The Law of Investment Treaties; 3rd Edition. Oxford University Press (April 18, 2021). 640 pp.
21. International Investment Law and Arbitration. Cambridge University Press; 2nd edition (April 22, 2021) 682 pp.
22. EU Cross-Border Succession Law; Edited by Stefania Bariatti, Professor of International Law, Ilaria Viarengo, Professor of International Law and Francesca C. Villata, Professor of International Law, University of Milan, Italy. 2022 576 p.
23. Conflict of Laws: A Comparative Approach: 2nd edition; Gilles Cuniberti, Professor of Comparative and Private International Law, University of Luxembourg. 2022. 488 pp.
24. International Commercial Arbitration in the European Union; Brussels I, Brexit and Beyond; Chukwudi Ojiegbe, Centre for Private International Law, University of Aberdeen, UK. 2020. 320 p.

Інформаційні ресурси:

1. Електронна бібліотека юриста, WEB кафедра права. URL: http://www.kafedr.at.ua/board/rimske_pravo (дата звернення: 28.08.2023).
2. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.catalogue.nplu.org> (дата звернення: 28.08.2023).
3. Офіційний веб. Сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua> (дата звернення: 28.08.2023).
4. Інформаційно – пошукова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua> (дата звернення: 28.08.2023).
5. Офіційний сайт Адміністрації Президента. URL: <http://www.president.gov.ua/ru/content/secretariat> (дата звернення: 01.09.2022).
6. Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 28.08.2023).
7. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 28.08.2023).
8. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.catalogue.nplu.org> (дата звернення: 28.08.2023).

